

Research Article

Development of a Learning Process through a Digital Media Platform to Enhance Awareness of the Impacts of PM2.5 among Secondary School Students in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Wacharapatr Techawattanasiridumrong*

Ed. D (Curriculum and Instruction), Lecturer

Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*Corresponding author: ananxisu163@gmail.com

Received: June 23, 2025/ Revised: April 2, 2026/ Accepted: April 7, 2026

Abstract

This study aimed to: (1) develop a process to enhance awareness of the impacts of particulate matter smaller than 2.5 microns (PM2.5) using a digital media platform, and (2) compare students' learning achievement, awareness, and attitudes before and after participating in the activities. The sample consisted of 22 Grade 7 (Matthayomsuksa 1) students. The research instruments included lesson plans, which yielded an index of item-objective congruence (IOC) of 0.91; a learning achievement test with a reliability coefficient of 0.89; an awareness scale with a reliability coefficient of 0.86; and an attitude scale with a reliability coefficient of 0.91. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The results revealed that: (1) the awareness-enhancing process consisted of four stages: engagement, learning, practice, and evaluation with reflection. The lesson plans were rated at a high level of quality ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.52); (2) students' post-test learning achievement scores ($\bar{X}=24.77$, S.D.=2.84) were significantly higher than their pre-test scores ($\bar{X}=12.27$, S.D.=3.15) at the .01 level; (3) students' post-intervention awareness ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.59) was significantly higher than their pre-intervention awareness ($\bar{X}=2.98$, S.D.=0.32) at the .01 level; and (4) students' post-intervention attitudes ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.57) were significantly higher than their pre-intervention attitudes ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.29) at the .01 level.

Keywords: Awareness-raising process, PM 2.5 dust, Digital media platform, Academic achievement, Awareness, Attitude

บทความวิจัย

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง

กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน) อาจารย์

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผู้ประสานงาน: ananxisu163@gmail.com

วันรับบทความ: 23 มิถุนายน 2568/ วันแก้ไขบทความ: 3 เมษายน 2569/ วันตอบรับบทความ: 9 เมษายน 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความตระหนักรู้ และเจตคติของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 22 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.91 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 แบบวัดความตระหนักรู้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และแบบวัดเจตคติ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การกระตุ้นความสนใจ การเรียนรู้ การทดลองปฏิบัติ และการประเมินผลและสะท้อนคิด โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.48, S.D.=0.52) 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}$ =24.77, S.D.=2.84) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =12.27, S.D.=3.15) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความตระหนักรู้หลังเรียน ($\bar{X}$ =3.70, S.D.=0.59) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =2.98, S.D.=0.32) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) เจตคติหลังเรียน ($\bar{X}$ =4.16, S.D.=0.57) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =3.67, S.D.=0.29) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: กระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ ฝุ่น PM 2.5 แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความตระหนักรู้ เจตคติ

บทนำ

ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยที่มีแหล่งกำเนิดมลพิษจากการเผาในที่โล่ง การคมนาคม และภาคอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีความเปราะบางสูงต่อมลพิษทางอากาศ (World Health Organization (WHO), 2021; Pollution Control Department, 2022) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่านักเรียนจำนวนมากยังขาดความตระหนักรู้ ความเข้าใจเชิงลึก และพฤติกรรมการป้องกันตนเองที่เหมาะสมต่อปัญหาฝุ่น PM2.5 (UNICEF, 2020)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ที่เผชิญกับปัญหาฝุ่น PM2.5 อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรในบางช่วงฤดูกาล รวมถึงมีเขตอุตสาหกรรมและเส้นทางคมนาคมสำคัญจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการสะสมของมลพิษในอากาศในบางช่วงเวลา (Pollution Control Department, 2022) โรงเรียนบางซ้ายวิทยา ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นบริบทที่สะท้อนปัญหาจริง และมีความเหมาะสมในการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยอาศัยแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติ และสะท้อนคิดจากประสบการณ์จริง (Piaget, 1972; Kolb, 1984; Dewey, 1938) ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เช่น แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน หรือสื่อมัลติมีเดีย ที่สามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายและทันสมัย (Mayer, 2009; OECD, 2019) ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึก และสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การใช้สื่อดิจิทัลร่วมกับกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนได้ (Kittisak & Wongyai, 2023; Somboon & Saengsang, 2023; Leksakul & Chantarak, 2024) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการศึกษาผลลัพธ์ของกิจกรรมหรือสื่อในลักษณะเฉพาะ และยังขาดการพัฒนา “กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ” ซึ่งมีขั้นตอนชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่องในบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีปัญหาฝุ่น PM2.5 อย่างชัดเจน เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM2.5 โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้มีลำดับขั้นอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การกระตุ้นความสนใจ การเรียนรู้ การทดลองปฏิบัติ และการประเมินผลและสะท้อนคิด เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM2.5 และเจตคติต่อการป้องกันและลดผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 ภายใต้การจัดกิจกรรมผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล

กรอบแนวคิดในการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้มุ่งพัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ของ Kirkpatrick (1978)

มาประยุกต์ใช้ โดยเลือกใช้ 3 ระดับที่สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ระดับการตอบสนองของผู้เรียน (Reaction) ซึ่งสะท้อนผ่านเจตคติ ระดับการเรียนรู้ (Learning) ซึ่งสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนผ่านความตระหนักรู้ ทั้งนี้ไม่ได้ใช้ระดับผลลัพธ์ (Results) เนื่องจากไม่สอดคล้องกับขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ การประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวช่วยให้สามารถประเมินผลลัพธ์ของกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับตัวแปรที่กำหนด

นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ถือเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างความตระหนักรู้ของผู้เรียน โดยงานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าสื่อดิจิทัลสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Atchara, 2021; Nanthana, 2019) โดยเฉพาะการใช้แอปพลิเคชันและเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 แบบเรียลไทม์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถติดตามสถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูล และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันตนเองได้อย่างเหมาะสม

การเสริมสร้างความตระหนักรู้และเจตคติที่ดีต่อการป้องกันฝุ่น PM2.5 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพของนักเรียน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ประสบปัญหามลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่อง เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้รับผลกระทบจากการเผาในที่โล่งและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสื่อดิจิทัลจึงเป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ministry of Public Health, 2020; Ministry of Education, 2020)

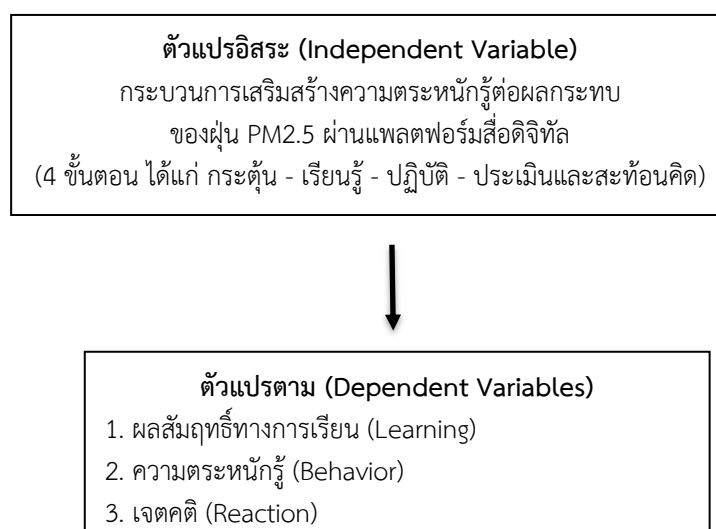
ดังนั้น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ Kirkpatrick (1978) ร่วมกับแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลในงานวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นการส่งเสริมผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ (Learning) ความตระหนักรู้ (Behavior) และเจตคติ (Reaction) ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากฝุ่น PM2.5 และเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในบริบทสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมนั้นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผลของ Kirkpatrick (1978) ในงานวิจัยนี้ถือเป็นแนวทางที่สามารถช่วยให้การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยผ่านการใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลในการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับฝุ่น PM2.5 ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้นและเพิ่มการมีส่วนร่วมในการป้องกันฝุ่น PM2.5 ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อใช้ในการออกแบบวิธีการวิจัย และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดกรอบแนวคิดโดยบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructionism) ร่วมกับการใช้สื่อดิจิทัล และประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลของ Kirkpatrick (1978) ใน 3 ระดับ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) เพื่อศึกษาผลของกระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลที่พัฒนาขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ของโรงเรียนบางช้างวิทยา อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งสิ้น 256 คน ซึ่งเป็นผู้เรียนในช่วงวัยที่เหมาะสมต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ความตระหนักรู้ และเจตคติเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อดิจิทัล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 22 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ห้องเรียนที่มีความหลากหลายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้สามารถสะท้อนผลของการจัดการเรียนรู้ได้อย่างครอบคลุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาให้สอดคล้องกับตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความตระหนักรู้ และเจตคติ โดยผ่านกระบวนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับผลกระทบของฝุ่น PM2.5 จำนวน 12 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมรวม 12 ชั่วโมง โดยในแต่ละแผนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกระตุ้นความสนใจผ่านสื่อดิจิทัล ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ขั้นที่ 4 การปฏิบัติผ่านสถานการณ์จำลองและการอภิปราย และ ขั้นที่ 4 การประเมินผลและสะท้อนคิดแผนการจัดการเรียนรู้ ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.91 และผ่านการประเมินคุณภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.48) จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

ตาราง 1

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ตัวอย่างแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล
ขั้นที่ 1 การกระตุ้นความสนใจ	1. ครูสร้างบัญชีและตั้งเกมบนแพลตฟอร์ม Kahoot ด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับฝุ่น PM2.5 เช่น สาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการป้องกัน 2. ครูวิธีการเข้าร่วมเกมและวิธีการตอบคำถามใน Kahoot ให้แก่นักเรียนทราบ 3. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้สมาร์ทโฟนหรือคอมพิวเตอร์ของตนเอง และป้อนรหัสที่อาจารย์ให้เพื่อเข้าสู่เกม 4. ครูสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรม และเชื่อมโยงกับวิธีการป้องกันฝุ่น PM2.5 ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ตัวอย่างแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล
ขั้นที่ 2 การเรียนรู้	1. ครูสร้างห้องเรียนบน Google Classroom สำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องฝุ่น PM2.5 โดยตั้งชื่อห้องเรียนและเพิ่มคำอธิบายที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ 2. ครูสามารถมอบหมายงานที่ให้นักเรียนศึกษาและตอบคำถามเกี่ยวกับฝุ่น PM2.5 หรือให้พวกเขาทำการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการป้องกันฝุ่น PM2.5 ในชีวิตประจำวัน 3. นักเรียนสามารถส่งการบ้านหรือเอกสารการศึกษาผ่าน Google Classroom ที่ครูสามารถตรวจสอบได้ทันที 4. ครูใช้ Google Classroom ในการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ งานกลุ่มหรือการตอบคำถามในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มอบหมาย
ขั้นที่ 3 การทดลองปฏิบัติ	1. สร้างเกมการเรียนรู้เกี่ยวกับฝุ่น PM2.5 โดยใช้ Kahoot ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลที่สามารถสร้างแบบทดสอบหรือคำถามแบบเลือกตอบได้ 2. นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้โดยใช้รหัสห้องที่อาจารย์มอบให้ผ่านอุปกรณ์ดิจิทัล เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ 3. หลังจากการเล่นเกม Kahoot นักเรียนจะได้ทบทวนข้อมูลที่ถูกต้องและเรียนรู้จากข้อผิดพลาด เช่น ถ้านักเรียนตอบคำถามผิด อาจารย์สามารถอธิบายคำตอบที่ถูกต้องและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับฝุ่น PM 2.5 และการป้องกัน 4. ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องที่เรียนและปรับแผนการสอนในอนาคต
ขั้นที่ 4 การประเมินผลและสะท้อนคิด	1. ครูสร้างแบบสอบถามใน Google Forms ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลายประเภท เช่น คำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) คำถามแบบคำตอบสั้น (Short Answer) และคำถามแบบประเมิน (Likert Scale) 2. ครูส่งลิงก์ Google Forms ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น อีเมล กลุ่มไลน์ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ให้แก่ นักเรียนในชั้นเรียนประเมินผล 3. ครูประเมินความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องฝุ่น PM2.5 และทัศนคติของนักเรียนต่อการป้องกันฝุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบวินิจฉัยสองระดับ (Two-Tier Diagnostic Test) ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ คัดเลือกใช้จริง 30 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.92 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าความยาก (0.45-0.77) และค่าอำนาจจำแนก (0.27-0.73) จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร KR-20 ได้ค่าเท่ากับ 0.89 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

3. แบบวัดความตระหนักรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-0.80 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (0.25-0.48) และหาค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่าเท่ากับ 0.86 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

4. แบบวัดเจตคติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.57-0.86 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่าเท่ากับ 0.91 จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพจำนวน 14 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้นเป็นระยะเวลา 12 ชั่วโมง (คาบละ 60 นาที) รวม 2 สัปดาห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ได้เก็บข้อมูลด้านความตระหนักรู้และเจตคติของนักเรียนโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ระหว่างการจัดกิจกรรม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม และการวิเคราะห์เอกสารจากใบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนพฤติกรรมและแนวคิดของนักเรียนอย่างรอบด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และเอกสารประกอบกิจกรรม โดยมุ่งวิเคราะห์ความตระหนักรู้และเจตคติของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ถูกนำเสนอในรูปแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้สะท้อนผลลัพธ์ของการเรียนรู้ได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM2.5 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผู้วิจัยสามารถพัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผ่านการใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลที่มีลักษณะเป็นสื่อมัลติมีเดียและสื่อเชิงโต้ตอบ กระบวนการที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ โดยใช้สื่ออินโฟกราฟิกและวิดีโอเกี่ยวกับผลกระทบของฝุ่น PM2.5 เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ โดยให้นักเรียนศึกษาข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีเนื้อหาหลากหลายและเหมาะสมกับระดับชั้น ขั้นที่ 3 การทดลองปฏิบัติ โดยให้นักเรียนใช้แอปพลิเคชันหรือเครื่องมือดิจิทัลในการวิเคราะห์คุณภาพอากาศและประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน และ ขั้นที่ 4 การประเมินผลและสะท้อนคิด โดยใช้แบบทดสอบออนไลน์และการอภิปรายกลุ่มเพื่อประเมินความเข้าใจและความตระหนักรู้ ทั้งนี้ กระบวนการที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ใน

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลในบริบทการศึกษายุคปัจจุบันได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. การเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM2.5 และเจตคติต่อการป้องกันและลดผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 ภายใต้การจัดกิจกรรมผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล

2.1 ผลเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภายใต้การจัดกิจกรรมผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ดังตาราง 2

ตาราง 2

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
ก่อนเรียน	22	12.27	3.15	18.92	21	.000*
หลังเรียน	22	24.77	2.84			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}$ =24.77, S.D.=2.84) สูงวก่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =12.27, S.D.=3.15) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผลการเปรียบเทียบความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ที่	รายการ	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนรู้จักฝุ่น PM 2.5 และแหล่งที่มาของมัน	3.09	1.11	ปานกลาง	4.09	0.87	มาก
2	นักเรียนทราบถึงผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 ต่อสุขภาพ	2.86	0.83	ปานกลาง	3.59	0.91	มาก
3	นักเรียนสามารถแยกแยะสภาพอากาศที่มีฝุ่น PM 2.5 สูงได้	2.77	1.15	ปานกลาง	3.73	1.24	มาก
4	นักเรียนติดตามค่าฝุ่น PM 2.5 ผ่านแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์เป็นประจำ	2.86	0.99	ปานกลาง	3.27	1.03	ปานกลาง
5	นักเรียนเข้าใจถึงมาตรฐานค่าฝุ่น PM2.5 ที่ปลอดภัยตามเกณฑ์สากล	2.73	1.03	ปานกลาง	3.05	1.40	ปานกลาง
6	นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันฝุ่น PM 2.5 ในชีวิตประจำวัน	2.95	0.90	ปานกลาง	3.59	1.05	มาก

ที่	รายการ	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7	นักเรียนสวมหน้ากากกันฝุ่น N95 หรือเทียบเท่าเมื่อค่าฝุ่นสูง	2.86	1.32	ปานกลาง	3.14	1.55	ปานกลาง
8	นักเรียนปิดประตูและหน้าต่างเมื่อค่าฝุ่น PM 2.5 สูง	2.77	0.97	ปานกลาง	2.82	1.59	ปานกลาง
9	นักเรียนใช้เครื่องฟอกอากาศหรือวิธีอื่น ๆ ในการลดฝุ่นภายในบ้าน	3.23	1.15	ปานกลาง	4.05	0.90	มาก
10	นักเรียนหลีกเลี่ยงการออกไปทำกิจกรรมกลางแจ้งในวันที่ค่าฝุ่นสูง	3.23	0.81	ปานกลาง	3.64	0.85	มาก
11	นักเรียนลดการใช้ยานพาหนะส่วนตัวเพื่อลดมลพิษทางอากาศ	2.86	1.17	ปานกลาง	3.73	1.32	มาก
12	นักเรียนสนับสนุนหรือเข้าร่วมกิจกรรมลดมลพิษทางอากาศ	3.05	1.36	ปานกลาง	3.77	1.45	มาก
13	นักเรียนหลีกเลี่ยงการเผาขยะหรือวัสดุทางการเกษตรที่ทำให้เกิดฝุ่น	3.18	1.10	ปานกลาง	4.59	0.73	มากที่สุด
14	นักเรียนทราบถึงผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 ต่อเด็กและผู้สูงอายุ	3.05	0.79	ปานกลาง	3.36	0.90	ปานกลาง
15	นักเรียนมีการสื่อสารหรือให้ความรู้เรื่อง PM 2.5 กับผู้อื่น	2.91	1.19	ปานกลาง	3.27	1.42	ปานกลาง
16	นักเรียนสนับสนุนมาตรการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5	2.86	1.13	ปานกลาง	4.00	1.20	มาก
17	นักเรียนใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษทางอากาศ	3.09	0.87	ปานกลาง	3.77	0.92	มาก
18	นักเรียนสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการที่เข้มงวดขึ้น	2.91	0.92	ปานกลาง	4.27	1.08	มาก
19	นักเรียนทราบถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของฝุ่น PM 2.5	3.09	1.02	ปานกลาง	4.27	1.08	มาก
20	นักเรียนมองว่าการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5 เป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วน	3.14	0.94	ปานกลาง	4.23	1.02	มาก
รวม		2.98	0.32	ปานกลาง	3.70	0.59	มาก

ตาราง 3 พบว่า ความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.70, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนหลีกเลี่ยงการเผาขยะหรือวัสดุทางการเกษตรที่ทำให้เกิดฝุ่น ($\bar{X}$ =4.59, S.D.=0.73) รองลงมา มี 2 รายการ คือ นักเรียนสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการที่เข้มงวดขึ้น และนักเรียนทราบถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของฝุ่น PM 2.5 ($\bar{X}$ =4.27, S.D.=1.08) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนปิดประตูและหน้าต่างเมื่อค่าฝุ่น PM 2.5 สูง ($\bar{X}$ =2.82, S.D.=1.59)

ตาราง 4

ผลการเปรียบเทียบความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
ก่อนเรียน	22	2.98	0.32	9.84	21	.000*
หลังเรียน	22	3.70	0.59			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่น PM 2.5 ด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการจัดกิจกรรมด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 5

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับเจตคติต่อการจัดกิจกรรมด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ที่	รายการ	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ฉันคิดว่าฝุ่น PM2.5 เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข	3.64	1.14	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด
2	ฉันรู้สึกว่าการป้องกันฝุ่น PM2.5 เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับสุขภาพของฉัน	3.73	0.88	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด
3	ฉันมีความตั้งใจที่จะสวมหน้ากากกันฝุ่นเมื่อค่าฝุ่นสูง	3.64	0.90	มาก	3.73	1.24	มาก
4	ฉันเห็นว่าการปิดประตูหน้าต่างเมื่อค่าฝุ่นสูงเป็นเรื่องสำคัญ	3.73	0.83	มาก	4.55	0.74	มากที่สุด
5	ฉันคิดว่าการใช้เครื่องฟอกอากาศหรือปลูกต้นไม้สามารถช่วยลดฝุ่น PM2.5 ได้	3.68	0.89	มาก	3.95	1.95	มาก
6	ฉันอยากช่วยรณรงค์ให้เพื่อนๆ ตระหนักถึงอันตรายของฝุ่น PM2.5	3.59	0.80	มาก	4.14	0.71	มาก
7	ฉันพยายามหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกลางแจ้งในวันที่ค่าฝุ่นสูง	3.64	0.73	มาก	4.36	0.49	มาก
8	ฉันเห็นด้วยกับการใช้ขนส่งสาธารณะเพื่อลดมลพิษทางอากาศ	3.59	0.80	มาก	3.95	1.00	มาก
9	ฉันคิดว่าการเผาขยะหรือใบไม้เป็นสาเหตุหนึ่งของฝุ่น PM2.5 และควรหลีกเลี่ยง	3.77	0.87	มาก	4.09	0.92	มาก
10	ฉันอยากให้โรงเรียนมีมาตรการป้องกันฝุ่น PM2.5 เช่น การแจ้งเตือนค่าฝุ่น	3.55	0.67	มาก	3.91	0.81	มาก
11	ฉันเชื่อว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการลดปัญหาฝุ่น PM2.5 ไม่ใช่แค่ภาครัฐ	3.77	0.68	มาก	4.41	0.59	มาก

ที่	รายการ	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12	ฉันคิดว่าการใช้พลังงานสะอาดและการลดการใช้รถยนต์ช่วยลดฝุ่น PM2.5 ได้	3.59	0.96	มาก	3.73	1.24	มาก
13	ฉันสนับสนุนการปลูกต้นไม้เพื่อช่วยกรองอากาศและลดฝุ่น PM2.5	3.64	0.90	มาก	4.00	0.98	มาก
14	ฉันอยากให้มีโครงการหรือกิจกรรมในโรงเรียนที่ช่วยป้องกันปัญหาฝุ่น PM2.5	3.82	0.80	มาก	4.36	0.49	มาก
รวม		3.67	0.29	มาก	4.16	0.57	มาก

ตาราง 5 พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 3 รายการ คือ ฉันคิดว่าฝุ่น PM2.5 เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข ฉันรู้สึว่าการป้องกันฝุ่น PM2.5 เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับสุขภาพของฉัน และฉันเห็นว่าการปิดประตูหน้าต่างเมื่อค่าฝุ่นสูงเป็นเรื่องสำคัญ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.74) รองลงมาคือ ฉันเชื่อว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการลดปัญหาฝุ่น PM2.5 ไม่ใช่แค่ภาครัฐ ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.59) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมี 2 รายการ คือ ฉันมีความตั้งใจที่จะสวมหน้ากากกันฝุ่นเมื่อค่าฝุ่นสูง และฉันคิดว่าการใช้พลังงานสะอาดและการลดการใช้รถยนต์ช่วยลดฝุ่น PM2.5 ได้ ($\bar{X}=3.73$, S.D.=1.24)

ตาราง 6

ผลการเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
ก่อนเรียน	22	3.67	0.29	6.72	21	.000*
หลังเรียน	22	4.16	0.57			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้วยแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

1. การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กระบวนการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถเพิ่มความตระหนักรู้ของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน สะท้อนถึงประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ที่เน้นบทบาทของผู้เรียนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง การใช้สื่อดิจิทัล เช่น เกมการศึกษาและแพลตฟอร์มโต้ตอบ ช่วยกระตุ้นความสนใจและสร้างความรู้ความเข้าใจมีส่วนร่วมสูงขึ้น ขณะเดียวกัน สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้แบบพหุสื่อ (Multimedia Learning) ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาซับซ้อน เช่น ผลกระทบทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจาก PM2.5 ได้อย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การกระตุ้นความสนใจ การเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์ม

ดิจิทัล การทดลองปฏิบัติ และการประเมินผลพร้อมสะท้อนคิด โดยเฉพาะขั้นการทดลองปฏิบัติและการสะท้อนคิด ช่วยให้นักเรียนสามารถบูรณาการความรู้เข้ากับบริบทชีวิตจริงและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับ Nilubon et al. (2024) และ Jantakun (2023) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและมีโครงสร้างชัดเจนช่วยให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ นอกจากนี้ยังสนับสนุนข้อค้นพบของ Kaewseekhaw et al. (2025) ที่พัฒนาเกี่ยวกับดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยองค์ประกอบสำคัญ เช่น สถานการณ์ปัญหาและการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศูนย์ฝึกทักษะการเขียน ชี้ให้เห็นว่าการจัดระบบการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเชื่อมโยงกับเครื่องมือดิจิทัลสามารถเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างเป็นองค์รวม ขณะเดียวกัน การประยุกต์หลักสมาธิเพื่อเสริมทักษะความฉลาดดิจิทัล (Sawing & Soontornthammanithas, 2023) และการบูรณาการเทคโนโลยี iNaturalist กับการเรียนรู้แบบอิงสถานที่ (Srikongka et al., 2025) แสดงให้เห็นว่าการสร้างสมาธิและความตระหนักรู้เชิงสภาพแวดล้อมสามารถเพิ่มพลังในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจเชิงวิชาการ และการมีส่วนร่วมทางสังคมของนักเรียน ผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้แบบดิจิทัลที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงไม่เพียงเพิ่มความตระหนักรู้เรื่อง PM2.5 เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การสะท้อนคิด การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน แม้ว่าจะมีข้อจำกัดด้านขนาดกลุ่มตัวอย่างและบริบทการศึกษาเพียงโรงเรียนเดียว แต่การออกแบบที่เน้นการมีส่วนร่วม การสะท้อนคิด และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งถึงศักยภาพในการขยายผลสู่โรงเรียนอื่นและการสนับสนุน การพัฒนานโยบายการศึกษาที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเข้ากับความรู้ความยั่งยืนอย่างเป็นระบบ

2. กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และเจตคติด้านฝุ่นละออง PM2.5 ผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน (12.27 เป็น 24.77) สะท้อนถึงพัฒนาการด้านความรู้ ความตระหนักรู้ และเจตคติของผู้เรียน โดยเฉพาะในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม แม้พฤติกรรมบางด้าน เช่น การสวมหน้ากากและการปรับพฤติกรรมด้านพลังงานยังต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรง และสอดคล้องกับ Multimedia Learning ที่ช่วยให้เนื้อหาซับซ้อนเข้าใจง่ายและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน (Nilubon et al., 2024; Jantakun, 2023) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้น ได้แก่ การกระตุ้นความสนใจ การเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล การทดลองปฏิบัติ และการประเมินผลพร้อมสะท้อนคิด มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานของ Patcharapong et al. (2024), Thachipan (2022), และ Inthongkham (2021) ที่พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและเน้นสะท้อนคิดสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความตระหนักรู้ และทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งการบูรณาการแพลตฟอร์มดิจิทัลยังสะท้อนถึงข้อค้นพบของ Kaewseekhaw et al. (2025) และ Suwannachai et al. (2024) ที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Constructivist เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ทั้งนี้ การผสมผสานกิจกรรมดิจิทัลเข้ากับบริบทใกล้ตัวผู้เรียน ทำให้สามารถเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงได้อย่างชัดเจน เช่น การสังเกตและประเมินผลฝุ่น PM2.5 ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่าน EDULEARN และการสื่อสารกับครูที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ แนวทางนี้ยังสอดคล้องกับงานของ Wongpipan (2020), Wattananan (2020) และ Srikongka et al. (2025) ที่เน้นการสร้างสมาธิและความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาพลเมืองดิจิทัลและพลเมืองสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างและบริบทการศึกษาที่จำกัด ซึ่งอาจส่งผลต่อการทั่วไปผลไปยังบริบทอื่น ดังนั้นการวิจัยในอนาคตควรขยายกลุ่มตัวอย่างและบริบท พร้อมเน้นกิจกรรมต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับครูผู้สอน ควรนำกระบวนการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อม โดยออกแบบกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมและการสะท้อนคิดของผู้เรียน เช่น การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้และพฤติกรรมในการป้องกันฝุ่น PM2.5

1.2 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลอย่างเป็นระบบ เช่น การกำหนดนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลในการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพครูด้านการออกแบบกิจกรรมดิจิทัล และการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบนี้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ด้านกลุ่มตัวอย่าง ควรมีการทดลองใช้กระบวนการเรียนรู้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น หรือในบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น พื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่น PM2.5 อย่างรุนแรง เพื่อเปรียบเทียบผลและยืนยันประสิทธิภาพของกระบวนการในบริบทที่หลากหลายมีการศึกษาติดตามผลในระยะยาว เพื่อประเมินความคงทนของความรู้ ความตระหนักรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่

2.2 ด้านระเบียบวิธีวิจัย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest–Posttest Design) งานวิจัยในอนาคตควรเพิ่มกลุ่มควบคุม (Control Group) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบผล ซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความเข้มแข็งของข้อสรุปเชิงสถิติ

2.3 ด้านตัวแปรที่ศึกษา ควรมีการศึกษาค้นคว้าติดตามผลในระยะยาว (Follow-up Study) เพื่อประเมินความคงทนของความรู้ ความตระหนักรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียน ว่ายังคงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหลังสิ้นสุดกิจกรรม

2.4 ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เช่น แรงจูงใจส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมทางสังคม และการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อให้เข้าใจกลไกการพัฒนาความตระหนักรู้และพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Atchara, P. (2021). Digital media for environmental awareness and health promotion in youth. *Journal of Environmental Education*, 14(3), 54-66.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. Macmillan.
- Inthongkham, M. (2021). *The effectiveness of using guidance activity packages to develop self-awareness in grade 8 students at Bangmod Wittaya School "Sisukwadchuanupatham"* [Master's thesis, Sukhothai Thammathirat Open University]. [In Thai]
- Jantakun, K. (2023). The development of learning activities using activity-based learning to enhance climate change awareness for Grade 7 students. *Journal of Research and Curriculum Development*, 12(1), 1-15.
- Kaewseekhaw, P., Kwangmuang, P., & Gamlunglert, R. (2025). The Development of digital learning platform based on constructivist to enhance english speaking skill for grade 10 students. *Journal of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University*, 19(2), 128-144. [In Thai]
- Kirkpatrick, D. L. (1978). Evaluating training programs: The four levels. *Training and Development*, 32(4), 45-52.

- Kittisak, S., & Wongyai, W. (2023). Development of digital learning media to enhance environmental awareness among secondary school students. *Journal of Educational Innovation and Research*, 7(2), 45-60. [In Thai]
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Leksakul, K., & Chantarak, S. (2024). The impact of digital learning technologies on Thai language proficiency and student engagement. *Journal of Educational Technology Development*, 12(1), 25-40. [In Thai]
- Mayer, R. E. (2009). *Multimedia learning (2nd ed.)*. Cambridge University Press.
- Ministry of Education. (2020). *Promoting online learning during the PM 2.5 crisis*. Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. [In Thai]
- Ministry of Public Health. (2020). *Guidelines for PM 2.5 prevention and the use of technology for air pollution alerts*. Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. [In Thai]
- Nanthana, R. (2018). The use of online media in environmental information dissemination: A case study on PM 2.5. *Journal of Communication and Society*, 7(2), 98-112. [In Thai]
- Nanthana, S. (2019). Digital tools and real-time information on PM 2.5 pollution monitoring. *Environmental Health Journal*, 12(2), 78-89.
- Nilubon, K., Nilmani, W., Thammachart, J., & Cherdkiatsakul, B. (2024). The development of cultural awareness among upper secondary school students using project-based learning combined with role-playing. *Journal of Graduate Saengkhomkham*, 9(2), 248-265.
- OECD. (2019). *OECD learning compass 2030: A series of concept notes*. OECD Publishing.
- Pacharapong, A., Watcharee, S., & Phichitra, T. (2024). The development of social awareness through role-playing approach for sixth-grade students. *Journal of Educational Administration, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 4(2), 1-15. [In Thai]
- Piaget, J. (1972). *The psychology of the child*. Basic Books.
- Pollution Control Department. (2022). *Thailand state of pollution report 2022*. Bangkok, Thailand: Ministry of Natural Resources and Environment. Retrieved from <https://www.pcd.go.th>.
- Sawing, P., & Soontorndhammanithas, P. (2023). An application of the Mindfulness Meditation to Enhance the Digital Intelligence Quotient Skill on the Social Media Platforms. *Journal of Graduate Studies Review MCU Phrae*, 9(2), 114-126. [In Thai]
- Somboon, S., & Saengsang, S. (2023). The effectiveness of AI-based language learning platforms on student achievement and satisfaction. *Journal of Educational Studies*, 15(3), 78-92. [In Thai]
- Srikongka, P., Inthama, P., & Jantarakantee, E. (2025). Guidelines for Integrating iNaturalist Technology with Place-Based Learning to Promote Students' Sense of Place and Environmental Responsibility. *Journal of Science and Science Education*, 8(2), 377-390. [In Thai]
- Suwannachai, S., Woranetsudathip, N., & Chumwangwapee, P. (2024). The study of Results of Learning Environment based on Constructivism to Promote grade 3 Students' Problem Solving in Mathematics. *Academic Journal of Mahamat Buddhist University Roi Et Campus*, 13(1), 571-580. [In Thai]

- Thachipan, S. (2022). *Development of life skills to enhance self-awareness and psychosocial adaptation for upper secondary school students: A case study of Kamnoetvidya Science Academy* [Master's thesis, Dhurakij Pundit University]. [In Thai]
- UNICEF. (2020). *The toxic truth: Children's exposure to air pollution in Thailand*. UNICEF Thailand.
- Wattananan, N. (2020). *Effects of reflective thinking instruction in science on metacognition of secondary 3 students* [Master's thesis, Thammasat University]. [In Thai]
- Wongpipan, S. (2020). *Enhancement of social awareness of senior high school students through group counseling* [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. [In Thai]
- World Health Organization. (2021). *WHO global air quality guidelines: Particulate matter (PM_{2.5} and PM₁₀), ozone, nitrogen dioxide, sulfur dioxide and carbon monoxide*. World Health Organization.